

ikke have holdt. Ja, derom ved det ærede Medlem jo intet; vi takker ham ikke, fordi han hjalp os bort. 1926—27 overraskede aabenbart det ærede Medlem, men det har ikke overrasket os, vi vidste godt, at Aaret 1926—27 kunde holde. Og lad os nu se, naar Tallene foreligger ved tredje Behandling, hvorledes 1927—28 kunde have holdt. Hvis det endelig vilde have været nødvendigt i 1927—28 at komme ind paa at laane, var der dog ingen Grund til at følge det ærede Medlem Hr. Rodes Raad om ikke at udvise fornøden Økonomi i Aaret 1926—27.

Et af Ledene i vor Politik var Statsvirksomhedernes Forrentning, det var dette, at Underskuddet ved Statsvirksomhederne ikke som hidtil burde bæres af Skattheyderne, men at det burde bæres af Forbrugerne; man burde lette Statskassen ved at lade Virksomhederne bære sig selv. Det var ikke noget, den daværende Regering var ene om, det var for øvrigt noget, som Venstre havde fremholdt i de mange Krigsaar, at Virksomhederne skulde bære sig selv, Taksterne skulde saa højt op, at Virksomhederne kunde bære sig. Der var Enighed derom i alle Partier, i Forenklingskommissionen og i Rigsdagen, ogsaa fra radikal Side. Det daværende Medlem Hr. Gamborg gik ivrigt ind for denne Tanke. Betænkningen var enstemmig. Jeg skal citere nogle Linier deraf; de lyder saaledes: „Kommissionen er enig om, at Forrentningskravet bør stilles til Statens Erhvervsvirksomheder, dels fordi det er rimeligt og rigtigt, at en saadan Virksomhed bæres gennem sine egne Indtægter, dels fordi en Fastholden af Kravet om Forrentning som driftsøkonomisk Synspunkt for Styrelsen er nødvendig som Drivkraft for denne i Henseende til Opnaaelse af en fuldt gennemført økonomisk, altsaa forretningsmæssig, Drift.“ Der blev dèr skabt en Lethed i Taksterne, som man ikke havde før. Taksterne var tidligere stive og faste og kunde kun ordnes ved Lovgivning, og det var i sidste Øjeblik, at denne Lettelse kom. Det var i sidste Øjeblik, lige forud for Erhvervs-krisen, der selvfølgelig ramte Banerne lige saa stærkt, som den ramte andre Transportvirksomheder, men som i Virkeligheden vilde have ført Banerne til Ruin, hvis man havde maattet operere med de gamle faste Takster, der kun kunde rokkes, naar Lovgivningsmagten hver Gang sættes i Bevægelse.

Det ærede Medlem Hr. Rodes Krav, nu sekunderet af det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, om, at man skulde have Takster i Forhold til, hvad de var før Krigen, det

er et falsk Krav, naar man stiller Fordring om en Forrentning og Afskrivning, som medfører, at Banerne ikke kan køre for de Takster. En Sammenligning med Forholdene før Krigen er ikke mulig. Det er klart, at naar man den Gang lod Skattheyderne bære en Forrentningsbyrde — som for øvrigt var meget større, inden Kapitalen blev skrevet ned fra de 5—600 Mill. Kr., hvortil den var naaet op —, kan man ikke, naar man overfører den, selv efter rimelige Vilkaar, til at skulle bæres af Virksomhederne, anvende de samme Takster og det samme Takstgrundlag. Banerne bar den Gang ingen Forrentning; deres Kapital voksede med Mængder af Millioner om Aaret, fordi man ikke afskrev tilstrækkeligt. Derfor kunde det ærede Medlem Hr. Rodes Agitation ogsaa kun føres af det radikale Venstre med ganske urigtige Fragttal. Det var jo urigtige Fragttal, man saa overalt i den radikale Presse, skønt det blev berigtiget. Det var en urigtig Paastand, som blev gentaget paa Møder og Møder, at vi laa med Takster, der var langt højere end i andre Lande. Forholdet var tværtimod dette, at vi laa med Takster, der var lavere end i andre Lande.

Det ærede Medlem Hr. Rode siger, at vi kan ikke opretholde Forrentningspolitikken i en Krisetid. Den er dog opretholdt i andre Lande gennem hele deres Valutasanering, men selvfølgelig kun gennem en Takstpolitik, der giver den fornødne Indtægt. I dette Øjeblik er der herhjemme ikke en Takst, der ikke er lavere end andre Steder. For Landbrugsprodukter f. Eks. er Taksterne kun Halvdelen af, hvad de er i England, men selv før den sidste Nedsættelse laa de lavere end i noget andet Land.

Det ærede Medlem Hr. Rode sagde endvidere, at Banerne er drevet efter privatkapitalistiske Principper, det ærede Medlem sagde de værste, og det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen sagde de sletteste. Ja, det er jo Sproglomster. Naar Banerne ikke har Monopol, men staar i en aaben Konkurrence med Dampskibe, Motorskibe, Automobile og andre Befordringsmidler, som opererer frit med deres Takster efter bedste — nu bruger jeg Ordet bedste — privatkapitalistiske Mønster, hvorledes skal saa Banerne kunne konkurrere og klare sig uden at tage Konkurrencens Vilkaar? Det er udtrykkelig paalagt Banerne og udtrykkelig paalagt Ministeren i den Kommission, paa Grundlag af hvis Forslag Rigsdagen vedtog den paagældende Lov. Vil man ikke det, maa man opgive Tilslutning til Statsvirksomhedernes Forrentning og det forretningsmæssige Princip.